592
1Β8066

ΛΟΓΟΣ
ΠΑΝΗΓΥΡΙΚΟΣ

ΕΚΦΩΝΗΘΕΙΣ

ΕΝ Τῼ ΙΕΡῼ ΝΑῼ ΤΟΥ ΣΩΤΗΡΟΣ

ΕΠΙ

ΤΗ ΕΘΝΙΚΗ ΕΟΡΤΗ ΤΗΣ ΚΕ΄ ΜΑΡΤΙΟΥ

ΥΠΟ

Ν. Γ. ΚΩΤΣΑΚΗ

ΔΙΔΑΚΤΟΡΟΣ ΤΑ ΝΟΜΙΚΑ
ΠΡΟΕΔΡΟΥ
ΤΩΝ ΕΝ ΚΕΦΑΛΛΗΝΙΑ ΠΡΩΤΟΔΙΚΩΝ

ΠΑΝΑΓΗΣ ΣΤ. ΠΑΤΡΙΚΙΟΣ
ΤΑ ΒΙΒΛΙΑ ΜΟΥ
1927

ΕΝ ΚΕΦΑΛΛΗΝΙΑ
Τύποις ΠΡΟΟΔΟΥ
1885.

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ/ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ
ΣΥΛΛΟΓΗ Π. ΠΑΤΡΙΚΙΟΥ
Α1.52.Φ10.0016

Κατὰ τὴν χθὲς ἐν τῷ ναῷ τοῦ Σωτῆρος γινομένην δοξολογίαν ἐπὶ τῇ ἐπετείῳ τῆς ἐθνικῆς ἀνεξαρτησίας, ἐνῷ ὁ ἀξιότιμος κ. Κωτσάκης, πρόεδρος τῶν πρωτοδικῶν, ἐξεφώνει πατριωτικότατον ὄντως καὶ πλούσιον ἐν φιλελευθέροις ἀρχαῖς τὸν πανηγυρικὸν τῆς ἡμέρας, ὁ ἡμέτερος ἀρχιερεύς, ἐν περικοπῇ τινι τοῦ λόγου ἐν ᾗ ἀνέφερε τήν ἑλληνικὴν ἐπανάστα σιν ὡς « πρωτό»τοκον θυγατέρα τῆς γαλλικῆς ἐπαναστάσεως» ἀποτόμως καὶ διὰ τοῦ βαναυσοτέρου τρόπου διέκοψεν αὐτὸν, ἀντιποιούμενος ἱεραρχικὴν ἐξουσίαν παρῳχημένων, εὐτυχῶς, ἐποχῶν.

Ἡ διαγωγὴ τοῦ ἀρχιερέως ὑπὸ τοῦ νοήμονος κοινοῦ ἀπεδοκιμάσθη, πλεῖστοι δὲ τῶν ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ παρηκολούθησαν τὸν πάραυτα ἀξιοπρεπέστατα ἀποχωρήσαντα ἀπὸ τοῦ ναοῦ κ. Κωτσάκην μέχρι τοῦ ξενοδοχείου ἐν ᾧ κατοικεῖ, πρὸς ἱκανοποίησιν δὲ τοῦ τε ἰδίου κ. Κωτσάκη καὶ τῆς ἡμετέρας κοινωνίας ἥτις καιρίως προσεβλήθη ἐκ τῆς ἀκατανομάστου συμπεριφορᾶς τοῦ ἀρχιερέως, ἀπήτησαν παρὰ τοῦ κ. Κωτσάκη νὰ παραδώσῃ ἀμέσως αὐτοῖς τὸν λόγον πρὸς ἐκτύπωσιν αὐτοῦ, ἰδίαις δαπάναις, ὅπερ καὶ ἐγένετο.

Σὺν τῇ δημοσιεύσει λοιπὸν τοῦ λόγου τοῦ κ. Κωτσάκη ἐκφράζεται ἔντονος ἡ ἀγανάκτησις τοῦ νοήμονος κοινοῦ τοῦ Ἀργοστολίου ἐπὶ τῇ προσγενομένῃ αὐτῷ ὕβρει καὶ ἀποδοκιμάζεται παράλογον καὶ θρασύτατον διάβημα, προϊὸν τύφου καὶ ἀμαθείας.

Οἱ μὴ παρευρεθέντες ἐν τῷ ναῷ θέλουσι κρίνει ἐκ τῆς ἀναγνώσεως τοῦ λόγου ἂν ὑπῆρχέ τι τὸ ὁπωσδήποτε δεδικαιολογημένως προκαλέσαν τὴν διακοπὴν αὐτοῦ ὑπὸ τοῦ σεβασμιωτάτου διὰ τῶν φράσεων « Παῦσε ἀναίσχυντε νὰ προκαλῇς ἐπαναστάσεις ἐναντίον τοῦ ἡγεμόνος πρὸς τὸν ὁποῖον καὶ ἐγὼ καὶ σὺ ὡρκίσθημεν πίστιν ! !

Ἀρκούντως ἰησουϊτικὴ διαγωγή !

Ἐν Ἀργοστολίῳ, τῇ 26ῃ Μαρτίου 1885.

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ-ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ
ΣΥΛΛΟΓΗ Π. ΠΑΤΡΙΚΙΟΥ

Ὁ νεώτερος πολιτισμὸς ἑορτάζει σήμερον τὸ μεγαλήτερον γεγονὸς τῆς ἀνθρωπότητος, τὸν Εὐαγγελισμὸν τῆς ἀπὸ τοῦ ἄρχοντος τοῦ κόσμου τούτου, σωτηρίας τοῦ ἀνθρωπίνου γένους· ἡ νεωτέρα Ἑλλὰς πανηγυρίζει σήμερον τὴν μεγάλην ἑορτὴν τῆς Ἐθνικῆς ἡμῶν Παλιγγενεσίας.

Κατὰ τὴν μεγάλην ταύτην ἑορτήν, τῆς πολιτικῆς ἀναγεννήσεως τῆς Πατρίδος, ἡ νέα Ἑλλὰς ἔρχεται σήμερον νὰ χαιρετίσῃ τὴν κοιτίδα αὐτῆς ! Ἡ νέα γενεὰ ἔρχεται νὰ κλίνῃ γόνυ πρὸ τῆς Μεγάλης Γενεᾶς τοῦ 1821 ! Οἱ γονεῖς ἔρχονται ν' ἀρυσθῶσιν ὑψηλὰ καὶ γενναῖα διδάγματα πατριωτισμοῦ καὶ αὐταπαρνήσεως διὰ τοὺς υἱοὺς καὶ ἀναθρέψωσιν αὐτοὺς διὰ τῶν ἐθνικῶν παραδόσεων καὶ τῶν μεγάλων πολιτικῶν ἀρετῶν, αἵτινες ἀποτελοῦσι τὴν ῥώμην τῆς ψυχῆς καὶ τὸ σθένος τοῦ ἐθνικοῦ φρονήματος.

Μυστηριώδης καὶ ἁγία ἡμέρα, σύνθημα ἐθνικοῦ μαρτυρίου καὶ νίκης.

Ἐμαρτύρησεν ἐπὶ τοῦ Γολγοθᾶ ὁ νυμφίος τῆς ἐκκλησίας, ἀλλ' ἐνίκησεν ὁ ἄρχων τοῦ κόσμου τούτου. Ἐμαρτύρησεν ἡ Ἑλλὰς ἐπὶ τοῦ βωμοῦ τῆς ἐλευθερίας, ἀλλ' ἐνίκησεν ἡ Πατρίς.

Πρὸ τῆς ἱερᾶς καὶ ἁγίας ταύτης ἡμέρας, ζοφερὰ πολιτικὴ νὺξ κατεῖχε τὴν πατρίδα τῶν ἀρχαίων διδασκάλων τῆς ἀνθρωπότητος !

Ἀλλ' ἔθνη ἔχοντα ἔνδοξον παρελθὸν καὶ μεγάλην ἱστορίαν, οὐδέποτε ἀπόλλυνται, οὐδέποτε ἀποθνήσκουσι. Καὶ ὅμως ἐὰν ῥίψωμεν ἓν βλέμμα ἐπὶ τῆς ἱστορίας τῶν λαῶν, θέλομεν παρατηρήσει ὅτι ἡ ἐπιφάνεια τοῦ πλανήτου ὁλοκλήρου ἐκαλύφθη ἐκ τῶν λειψάνων καὶ συντριμμάτων τῶν μεγαλητέρων καὶ ἰσχυροτέρων λαῶν οἵτινες κατῴκησαν αὐτόν· ἑπομένως, ὁ βίος τῶν λαῶν, ἔχει καὶ οὗτος τέρμα ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ.

Τὰ ἔθνη ἀποθνήσκουσι φυσικῶς, ἐὰν ἐπαναστάσεις ἢ ἐμφύλιοι σπαραγμοὶ δὲν προκαλέσωσι τὸν βίαιον θάνατον αὐτῶν.

Ἀλλ' ἡ ἱστορία τῶν ἐθνῶν ἀποδεικνύει ὅτι οἱ λαοὶ καταστρέφονται προσέτι καὶ μάλιστα συνηθέστερον, εἴτε διὰ τῆς ἀπωλείας τῶν θεσμῶν δι' ὧν οἱ λαοὶ ἐμεγαλύνθησαν, εἴτε διὰ τῆς ἀπω-

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

λείας τοῦ ἐθνικοῦ φρονήματος ὅπερ ἀποτελεῖ αὐτὸ τοῦτο τὸ ἔθνος.

Ὅταν ἡ ἀπώλεια αὕτη συντελεσθῇ, τὸ πολυτιμότερον τῶν στοιχείων, ἅτινα ἀποτελοῦσι τὴν ἐθνικότητα, ὁ πατριωτισμὸς, δὲν ἀνευρίσκεται πλέον· χαλαροῦται καὶ κυμαίνεται, διότι οὐδεμίαν ἔχει βάσιν· δὲν ὑπολείπεται αὐτῷ πλέον ἢ ἡ γῆ τῶν προγόνων αὐτοῦ. Ἀλλ' ἡ πατρὶς, δὲν ὑπάρχει ὁλόκληρος εἰς τὸ ἔδαφος· ὑπάρχει κυρίως εἰς τὰ ἤθη, εἰς τοὺς θεσμοὺς, εἰς τὴν θρησκείαν, εἰς τὰς ἐθνικὰς παραδόσεις.

Ἐὰν ἔθνος τὸ πάλαι μέγα, ἔνδοξον, καὶ ὅπερ ἐφώτισε τὸν κόσμον, μετὰ προαιώνιον δουλείαν, κατόπιν πληθύος ἐπαναστάσεων καὶ ἐπιμιξιῶν, αἵτινες ἐπὶ δισχίλια ἔτη ἀνέμιξαν τὸ αἷμα αὐτοῦ τῷ αἵματι πολλῶν φυλῶν ξένων ἢ ἐχθρῶν, μακρᾶς δουλείας τὰς ἁλύσεις συντρίβῃ, δυνάμεθα νὰ πιστεύσωμεν ὅτι θέλει ἀναφανῇ ἐπὶ τῆς πολιτικῆς τοῦ κοσμου σκηνῆς περιβεβλημένων τὴν λαμπρὰν καὶ περικαλλῆ στολὴν τῶν τύπων τῆς προτέρας αὐτοῦ εὐκλείας καὶ δόξης;

Ἐὰν ὁ πλανήτης ἐν ᾧ οἰκοῦμεν ἦνε τὸ θέατρον διηνεκῶν μεταμορφώσεων, οὐδεμία πραγματικὴ ἢ ὁλοσχερὴς ἔθνους ἢ λαοῦ ἀνάστασις εἶνε αὐτόθι δυνατή.

Ὅπως λαός τις ἀναφανῇ ὁ αὐτὸς, ἔπρεπε ν' ἀνέλθῃ ἐπὶ τῆς γῆς, σὺν τοῖς θεσμοῖς οὓς καταλιμπάνει εἰς τὸν πολιτικὸν αὐτοῦ τάφον.

Ἀλλὰ τὸ κῦμα τῆς ζωῆς, ὅπερ εἰς τὸν τάφον τὸ πᾶν παρασύρει, ὑπὸ ἄσημον χόρτον καλύπτει τ' ἀριστουργήματα τῆς ἀνθρωπίνης μεγαλοφυΐας καὶ εὐτελεῖς τοῖς ἑρπετοῖς παρασκευάζει φωλεὰς διὰ τῶν συντριμμάτων τῶν μεγαλοπρεπῶν θόλων ἐν οἷς ποτε ἐκάπνιζεν ὁ λίβανος πρὸς τιμὴν τῶν θεῶν καὶ ἡρώων!

Ὁ χρόνος, ὁ μέγας οὗτος νεωτεριστὴς, ὅστις οὐδενὸς φείδεται, δὲν ἀφίνει ἢ τὸν ἄμορφον σκελετὸν τῶν μεγάλων καὶ κραταιῶν μητροπόλεων, διδάσκων εἰς μὲν τὸν ἄνθρωπον τὴν ἐλαχίστην ἀξίαν τῆς ἀτομικῆς αὐτοῦ ὑπάρξεως, εἰς δὲ τὰ ἔθνη πῶς ταῦτα ἐξαφανίζονται, ὅταν ἀπολέσωσι τοὺς θεσμοὺς, τὰς ἐθνικὰς παραδόσεις, τὰς πολιτικὰς αὐτῶν ἀρετάς.

Ὅταν συνεπείᾳ ἐμφυλίων καὶ διηνεκῶν σπαραγμῶν, κατελύθησαν οἱ ὡραῖοι τῆς Ἑλλάδος θεσμοὶ καὶ ἔδυσαν αἱ πολιτικαὶ αὐτῆς ἀρεταὶ, τότε κυρίως αὕτη ὑπέκυψεν εἰς τὴν δυναστείαν τῶν Ῥωμαίων καὶ πρὸ τεσσάρων αἰώνων, εἰς τὴν κατάκτησιν τῶν Ὀθωμανῶν.

Ἀλλ' ὅσον ὀλεθρία καὶ ἂν ὑπῆρξεν εἰς τὴν ἐθνικὴν τοῦ Ἑλληνικοῦ γένους ζωὴν, ἡ ὑπὸ τῶν Ὀθωμανῶν κατάκτησις καὶ ἡ ἀκόλουθος δεινὴ καταπίεσις δὲν ἐπήγαγεν. ὅμως τὸν πολιτικὸν αὐτοῦ θάνατον.

Οἱ Ἕλληνες ὑπέκυψαν εἰς τὴν δυναστείαν τῶν Τούρκων, ἀλλ' οὐδέποτε ἀνεγνώρισαν αὐτήν· ὑπεχώρησαν εἰς τὴν βίαν, ἀλλ' οὐδέποτε ἡ βία ἠδυνήθη νὰ νομιμοποιηθῇ παρ' αὐτοῖς.

Ἐνῷ, πανταχοῦ τῆς γῆς, οἱ δορυάλωτοι λαοὶ συνεχωνεύθησαν τοῖς κατακτηταῖς, καὶ πάντες οἱ βάρβαροι λαοὶ, Οὗνοι Γότθοι Βάνδαλοι, οἵτινες κατέκλυσαν τὴν Εὐρώπην, ἀπετέλεσαν ὁμοιόμορφον κοινωνικὸν φύραμα, μετὰ τῶν δορυκτήτων λαῶν, οἱ Ἕλληνες διετήρησαν καὶ διέσωσαν ἐκ τοῦ κατακλυσμοῦ τῆς δουλείας καὶ βαρβαρότητος καὶ γλῶσσαν καὶ θρησκείαν καὶ ἤθη, τὰ ζωτικὰ στοιχεῖα τῆς πολιτικῆς αὐτῶν ὑπάρξεως.

Ἡ Ἑλλὰς, καὶ ἐντὸς τῶν σιδηρῶν τῆς δουλείας σπαργάνων δεσμῶτις, οὐδέποτε ἔπαυσεν ἐλευθέραν ποθοῦσα ζωήν. Ἐὰν ἡ ἰδέα τῆς πατρίδος δεν ὑπῆρχε πλέον ἐπὶ τοῦ ἐδάφους, ὑπῆρχε ζωηρὰ εἰς πάντα τὰ πνεύματα καὶ τὴν καρδίαν τῶν Ἑλλήνων ἀείποτε θερμαίνουσα ἔμελλε θᾶττον ἢ βράδιον νὰ διαλύσῃ τὰ ζοφερὰ τῆς δουλείας ἐρέβη.

Οἱ πόλεμοι, οὓς κατὰ διαφόρους ἐποχὰς αἱ Χριστιανικαὶ δυνάμεις ἐπεχείρησαν κατὰ τῶν Ὀθωμανῶν, πολλάκις ἀνερρίπισαν τὰς ἐλπίδας καὶ τὰ ὄνειρα τῆς ἐθνικῆς ἡμῶν παλιγγενεσίας.

Ἀλλὰ μετὰ τὴν οἰκτρὰν καὶ ὀλεθρίαν ἔκβασιν τῆς ἐν ἔτει 1770 ὑπὸ τοῦ Ἀλεξίου Ὀρλὼφ ἐν Πελοποννήσῳ ὑποκινηθείσης ἐπαναστάσεως, καθ' ἣν, ἔξαλλοι οἱ Ἕλληνες ἤραντο τὰ ὅπλα πρὸς ἀπολευθέρωσιν τῆς πατρίδος, ἐὰν δὲν διέγνωσαν ὅτι νέῳ ἴσως κατακτητῇ συνεμάχουν, σκληρὸν ὅμως μάθημα ἐφεξῆς ἐδιδάχθησαν ὅτι οἱ σύμμαχοι δὲν εἶνε πάντοτε εἰλικρινεῖς ἢ ἀφιλοκερδεῖς τῶν δούλων λαῶν φίλοι, καὶ ὅτι εἰς τὰς ἀσθενεῖς μὲν ἀλλ' ἡνωμένας αὐτῶν δυνάμεις ἔπρεπε νὰ ζητήσωσι τὰ μέσα ὅπως ἀποσείσωσι τὸν ζυγὸν τῶν τυράννων.

Κατὰ τὴν πολυθρύλλητον ἐκείνην Ἐπανάστασιν, οἱ Ἕλληνες ἐθυσιάσθησαν καὶ οἱ βάρβαροι σκληρῶς κατ' αὐτῶν ἐξεδικήθησαν ἐπὶ τῇ καταστροφῇ τοῦ στόλου αὐτῶν τὸν ὁποῖον ἐν Κρήνῃ ἐπυρπόλησαν οἱ Ῥῶσσοι.

Πλέον τῶν εἴκοσι χιλιάδων Ἑλλήνων κατέφυγον εἰς τὴν Ἑ-

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

πτάνησον καὶ ὀγδοήκοντα χιλιάδες ὡς δοῦλοι ἐπωλήθησαν εἰς τὴν Ἀσίαν καὶ εἰς τὰ παράλια τῆς Ἀφρικῆς!

Τότε δὴ τοὺς ὠμοὺς τοῦ Μωάμεθ πιστούς, σκληροτέρους κατέστησε μαινομένης ἰσχύος ἡ μέθη, πῦρ δὲ καὶ σίδηρος καὶ σφαγὴ καὶ αἷμα ὑπῆρξαν ἔκτοτε τὰ ἄρθρα τοῦ Κώδικος τῶν ἀγρίων κατακτητῶν!

Τέφραι! . . . . καὶ σωροὶ κεφαλῶν ἀνθρωπίνων ἐκάλυψαν τὴν δύστηνον Πελοπόννησον, εἰδεχθῆ μνημεῖα τῆς θηριωδίας τῶν τυράννων! Τρόπαια ἐπίσης φρικαλέα ἠγέρθησαν εἰς τὰς πεδιάδας τῆς Μολδαυΐας καὶ Βλαχίας! Οἱ βάρβαροι.... ἐπίστευον ὅτι διὰ τῶν ὠμοτήτων καὶ στυγερῶν τούτων μέσων, ἠδύναντο νὰ ἐμπνεύσωσι τὸν τρόμον καὶ τὴν φρίκην εἰς τὰ τέκνα τῶν θυμάτων τῆς ἀπηνοῦς αὐτῶν μανίας. Ἀλλά, τοὐναντίον συνέβη· ἀνερρίπισαν τὸ ἐθνικὸν φρόνημα καὶ τρομερὸν ἐξῆψαν τὸ αἴσθημα δικαίας καὶ ἱερᾶς ἐκδικήσεως καταδυναστευομένου λαοῦ!

Οἱ ὑπὸ τοῦ χρόνου λευκανθέντες σωροὶ τῶν ὀστῶν τῶν ὑπὸ τὴν μάχαιραν τῶν δημίων πεσόντων πατέρων, ὁσημέραι ὑπεμίμνησκον τοῖς υἱοῖς ὅτι, οὐδὲν σημαίνει ἡ ἀπώλεια μάχης ἢ μαχητῶν, ἐνόσῳ ζῇ ἡ Πατρίς, καὶ ὅτι τὴν τύχην αὐτῶν, ἔπρεπεν αὖθις ν' ἀναθέσωσιν εἰς τὴν τύχην τῶν ὅπλων.

Ἀπὸ τῆς αἱματηρᾶς ἐκείνης καταστροφῆς, μακρὰ σιγὴ πολιτικοῦ θανάτου ἐβασίλευεν εἰς τὴν Πατρίδα τοῦ Σωκράτους καὶ Περικλέους, τοῦ Δημοσθένους καὶ Μιλτιάδου.

Ἀπὸ τοῦ ὕψους τῶν μνημείων τῆς Ἑλληνικῆς μεγαλοφυΐας, ἀπὸ τοῦ Παρθενῶνος καὶ τῆς Πνυκὸς καὶ τοῦ Ναοῦ τῆς Ἀπτέρου Νίκης, δὲν ἠκούετο πλέον ἡ ἀπαισία ὠρυγὴ καλοῦσα τὰς ὀρδὰς τῶν βαρβάρων εἰς τὸ τέμενος τοῦ Μωάμεθ!

Ὁποία κατάπτωσις τῆς Πατρίδος! ὁποία Ἐθνικὴ παρακμή!

Ἐὰν ὅμως ἡ πρόοδος τοῦ ἀνθρωπίνου πνεύματος ἦνε κοινὴ τῆς ἀνθρωπότητος κτῆσις, αἱ ταραχαὶ τοῦ 16 αἰῶνος καὶ ἡ ἐξ αὐτῶν προκύψασα πρόοδος, γεννήματα τῶν σχολαστικῶν συζητήσεων καὶ ἐρίδων, τῶν διδαχῶν τῶν Σχολείων καὶ τῶν θεολογικῶν ἐργασιῶν τῆς Σορβόννης, ὑπέθαλψαν τὸ θεῖον τοῦ Προμηθέως πῦρ, ὅπερ ὑπὸ τοῦ δαιμονίου πνεύματος τοῦ **Rousseau** καὶ τοῦ **Voltaire** ἀναρριπισθὲν καὶ ἀπὸ τῆς Σχολῆς τῆς Σορβόννης ὁσημέραι ἀναθρῶσκον καὶ τὰς ζωτικὰς ἀκτῖνας τοῦ φωτὸς τῆς ἀληθείας πανταχοῦ τοῦ κόσμου ἐκπέμπον, παρεσκεύασε

τὴν Γαλλικὴν Ἐπανάστασιν, ἐκ τῶν αἱμοφύρτων κόλπων τῆς ὁποίας ἐξελθὸν τὸ θεσπέσιον τοῦ χριστιανισμοῦ κήρυγμα,

Ἐλευθερία, Ἰσότης, Ἀδελφότης, καθιέρωσε νέας Πολιτικὰς ἀρχὰς καὶ ἀνέγραψε τ' ἀπαράγραπτα δικαιώματα τοῦ ἀνθρώπου. Εἰς τὴν ἐπικράτησιν δὲ τοῦ θείου τούτου κηρύγματος, ὀφείλεται σήμερον τῆς ἀνθρωπότητος ἡ Παλιγγενεσία, ἥτις εὐλόγως δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς ἡ περιφανεστέρα νίκη καὶ ἡ μεγαλητέρα κατάκτησις τοῦ ἀνθρωπίνου πνεύματος.

Ἡ μεγάλη αὕτη ἠθικὴ καὶ κοινωνικὴ μεταρρύθμισις, διὰ τῆς βαρυηχοῦς σάλπιγγός της, ἐξεγείρασα ἐν Εὐρώπῃ ἀπὸ μακροχρονίου ληθάργου καὶ ἄρχοντας καὶ λαοὺς ἀρχομένους, διεκήρυξεν εἰς πᾶσαν τὴν ὑφήλιον τὰ δικαιώματα τῶν λαῶν καὶ ἐδίδαξεν εἰς τοὺς ἄρχοντας ὅτι ἡ κατάχρησις τῆς ἐξουσίας, ἡ σκοτοδίνη τῆς ἰσχύος καθίσταται μάχαιρα ἀμφίστομος κατ' αὐτῶν στρεφομένη.

Τὸ μέγα τοῦτο καὶ διαπρύσιον τῆς Ἐλευθερίας κήρυγμα, ἀκουσθὲν εἰς τὴν Ἑλλάδα, ἐξύπνισεν ἐν τῷ στήθει τῶν Ἑλλήνων πόθους ἱερούς, ἀπὸ πολλοῦ κοιμωμένους καὶ ἀνεζωπύρησεν ἐθνικὰς ἐλπίδας.

Αἴφνης, τὴν ἀπὸ τῆς ἐκστρατείας τοῦ Ὀρλὼφ βασιλεύουσαν ἐν τῷ ἔθνει σιγὴν τῆς δουλείας, διαδέχεται νέα ζωή, ἐρχομένη ἐκ τῆς περιφερείας εἰς τὸ κέντρον, ἐκ τῶν νήσων τοῦ Ἀρχιπελάγους εἰς τὸ κέντρον τῆς Ἑλλάδος.

Ἡ Ἑλληνικὴ ναυτιλία ἥτις περὶ τὸ τέλος τοῦ τελευταίου αἰῶνος, γιγαντιαίας ἐπεχείρησε προόδους καὶ εὐχερεστέραν κατέστησε τὴν πρὸς τοὺς λαοὺς τῆς Δυτικῆς Εὐρώπης κοινωνίαν τῶν Ἑλλήνων, ἡ ἐντεῦθεν προελθοῦσα βελτίωσις τῆς οἰκονομικῆς αὐτῶν καταστάσεως καὶ ἡ παραδοχὴ νέων διδακτικῶν μεθόδων, ἀνέφλεξαν τὴν φιλομάθειαν αὐτῶν καὶ ἀνηρέθισαν πάντας εἰς συντονωτέραν πρὸς τὸ ποθούμενον ἐνέργειαν.

Ἐνῷ οἱ Τοῦρκοι, πιστοὶ εἰς τὰ συντηρητικὰ τῆς ἀμαθείας δόγματα καὶ τυφλοὶ τοῦ πεπρωμένου ὀπαδοί, διέμενον στάσιμοι, οἱ Ἕλληνες, εὐρὺ διήνοιγον τὸ στάδιον τῆς Πολιτικῆς αὐτῶν ἀποκαταστάσεως, διὰ μέσου ἀκαταμαχήτων προσκομμάτων καὶ ἀπείρων κινδύνων.

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

Ἡ νῆσος Πάτμος, τὰ Ἰωάννινα, ἡ Κωνσταντινούπολις, ἡ Σμύρνη, τὸ Βουκουρέστιον, αἱ Κυδωνίαι, ἡ Χίος, ἡ Δημητζάνα ὑπῆρξαν τοσαῦται φωτοβόλοι ἑστίαι, διαχέουσαι πανταχοῦ τῆς

Ἑλληνικῆς γῆς, τηλαυγεῖς Ἑλληνικῆς ἐπιστήμης ἀκτῖνας, εἰς τὴν λάμψιν τῶν ὁποίων ἔδυεν ἡ ἡμισέληνος πέραν τοῦ ὁρίζοντος τῆς Ἑλλάδος!

Ἀείμνηστοι τοῦ Ἑλληνικοῦ Γένους διδάσκαλοι! Ἡ μνήμη ὑμῶν θέλει ζήσει ἐν εὐλογίαις ἐνόσῳ ζῇ ἡ Ἑλλὰς καὶ ζῇ ἐν τῇ καρδίᾳ τῶν Ἑλλήνων τῆς εὐγνωμοσύνης τὸ αἴσθημα!

Ἡ Ἑλλάς, οὐδέποτε θέλει λησμονήσει τὰ ὀνόματα τοῦ Νικολάου Μαυροκορδάτου, τοῦ Δανιὴλ Κεραμέως, τοῦ Γρηγορίου Κωνσταντᾶ, τοῦ Εὐγενίου Βουλγάρεως, τοῦ Ῥήγα Φεραίου, τοῦ Βάμβα, τοῦ Κοραῆ, προσέτι δὲ τῶν Ζωσιμῶν καὶ Καπλανῶν, οἵτινες διὰ τῆς διατηρήσεως βιβλιοθηκῶν, τυπογραφείων καὶ ἐφημερίδων παρεσκεύασαν τὴν Πολιτικὴν ἀναγέννησιν τῆς Πατρίδος!

Ἔκτοτε, αἱ λέξεις Πατρίς, Νόμος Ἐλευθερία, ἐξύπνιζον ἐν τῇ ψυχῇ τῶν Ἑλλήνων τὰς εὐγενεστέρας ἰδέας. Ἑπομένως, αἰσθήματα, μίση, ἐθνικαὶ ἐλπίδες, ὀρειναὶ ὑπάρξεις, ᾄσματα πλήρη ἡρωϊσμοῦ καὶ μελαγχολίας, ἔνοπλοι κατὰ τῆς τυραννίας ἀντιστάσεις, τὰ πάντα ἀνήγγελλον καὶ ὡμολόγουν τὴν ἀκάθεκτον καὶ ὀργῶσαν τοῦ Ἔθνους ῥοπὴν πρὸς τὴν Πολιτικὴν αὐτοῦ ἀναγέννησιν.

Ἐν τούτοις, ἡ σωτήριος αὕτη κατεύθυνσις, ἀείποτε ὑπὸ ἀπείρων παρεμποδιζομένη προσκομμάτων, δὲν ἠδύνατο νὰ συγκινήσῃ καὶ παρορμήσῃ αὐθήμερον τὴν ὁλομέλειαν τοῦ ἔθνους.

Μόνη ἡ ὑλικὴ ἔποψις τῶν ἀνθρωπίνων πραγμάτων δὲν εἶναι δυσχερής· καθ' ὅτι, τὰ ὑλικὰ συμφέροντα ἀναπτύσσονται μοιραίως καὶ εἰς οὐδεμίαν ἐποχὴν ἔχει ἀνάγκην ὁ ἄνθρωπος ν' ἀγωνισθῇ τοσοῦτον ὥστε ν' ἀνυψωθῇ εἰς τὴν περιωπὴν τῆς ὑλικῆς εὐημερίας. Τοὐλάχιστον δὲν ὑπάρχει ἐπανάστασις ἐν τῷ κόσμῳ ἥτις ἐγένετο χάριν μόνης τῆς κατακτήσεως ταύτης. Ἀλλὰ, πόσαι θυσίαι ἀπαιτοῦνται, ὅπως ἡ κοινωνία χωρήσῃ ἓν βῆμα εἰς τὴν πρόοδον τῶν φώτων, εἰς τὴν ἠθικὴν ἀνάπτυξιν εἰς τὸν πολιτισμόν;

Ἐὰν λάβωμεν ὑπ' ὄψιν διαδοχικῶς πάσας τὰς ἐπαναστάσεις, παρατηροῦμεν ὅτι αἱ μεγαλείτεραι προὐτίθεντο νὰ μεταβάλωσι τὸν ἐσωτερικὸν ἄνθρωπον. Ἐὰν ἡ μεταβολὴ τῶν πραγμάτων δὲν εἶναι δυσχερής, ἡ μεταβολὴ ὅμως τῶν αἰσθημάτων, ἡ απόκτησις νέων ἰδεῶν, ἡ νέας τινὸς θεωρίας τοῦ βίου, ἐστὶ μέγα

πρόβλημα τοῦ ὁποίου ἡ λύσις πρόκειται εἰς τὴν γόνιμον ἐνέργειαν τοῦ ἀνθρωπίνου πνεύματος.

Αἱ νέαι ἰδέαι ὅπως μεταβάλωσι τὴν τύχην ἔθνους τινὸς καὶ καταστῶσιν ἐν κρισίμοις καιροῖς ἡ ἀφορμὴ ἐπαναστάσεων, δι' ὧν ὁ λαὸς ἀποκαθίσταται εἰς τὴν προτέραν πολιτικὴν αὐτοῦ ὕπαρξιν, ἀνάγκη ὅπως ὁ λαὸς ἐμφορηθῇ ἐκ τῶν ἰδεῶν τούτων, πρέπει αἱ ἰδέαι αὗται ν' ἀναβιβασθῶσιν εἰς τὴν περιωπὴν τοῦ αἰσθήματος, τοῦ ἐθνικοῦ φρονήματος, τῆς πεποιθήσεως, τῆς πίστεως. — Ἀπαιτεῖται ἡ δρῶσα ἐνέργεια τοῦ ἐθνικοῦ φρονήματος, ἥτις ἐστὶν ἡ ζῶσα καὶ ἐνεργὸς ἔκφρασις τῆς θείας Προνοίας ἐπὶ τῆς τύχης τῶν λαῶν, καθ' ὅτι τὰ ἤθη, τὰ φρονήματα μᾶλλον, ἢ οἱ θεσμοὶ ἐξασφαλίζουσι τὰ δικαιώματα καὶ τὰς ἐλευθερίας τῶν ἐθνῶν.

Τὴν ἀνάγκην ταύτην τῆς πολιτικῆς τοῦ ἔθνους κατηχήσεως, γενναῖοι τοῦ Ἑλληνικοῦ γένους λογάδες καὶ ἀκάματοι τῆς θρησκείας ἀπόστολοι, εὐθέως συναισθανθέντες, τὴν κατάλυσιν ἐναγοῦς τυραννίας μαχαιροφόρων κατακτητῶν, εὐψύχῳ θράσει βουλεύονται καὶ ἀποφασίζουσι καὶ σύμπασαν τὴν Ἑλλάδα εἰς τὸν ἱερὸν τοῦτον ἀγῶνα προσηλυτίζουσιν.

Ἡ ἐν ἔτει 1814 ἐν Βιέννῃ ὑπὸ διακεκριμμένων Ἑλλήνων καὶ φιλελλήνων ἱδρυθεῖσα Ἑταιρία τῶν Φιλομούσων ᾗ τὴν πνευματικὴν τοῦ Ἑλληνικοῦ γένους ἀνατροφὴν παρασκευάσασα καί, ἡ βραδύτερον συγκροτηθεῖσα Φιλικὴ Εταιρία τὴν πολιτικὴν ἀναγέννησιν τῆς πατρίδος ἀναδεχθεῖσα ἐπὶ ἐνδόξου συναντῶνται πεδίου. Ἀθηνᾶ καὶ Ἄρης συμμαχίαν συνομολογοῦσιν ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας τῆς Πατρίδος!

Ἡ γόνιμος τότε τοῦ χρόνου πρόοδος καὶ ἡ δύναμις τῶν πραγμάτων ἦσαν τοιαῦται, ὥστε αἱ ἰδέαι ἐδέσποζον καὶ οὐχὶ τὰ πρόσωπα!

Τὰ πάθη καὶ τὰ αἰσθήματα, αἱ φιλοδοξίαι καὶ τὰ μίση, καθίσταντο σύμβολα πίστεως· ἀπέσπων τὰ πρόσωπα ἐκ τοῦ ἀτομικοῦ ἐγωϊσμοῦ καὶ ἐξῆπτον τὸ αἴσθημα τοῦ πατριωτισμοῦ, μέχρι τοῦ ἡρωϊσμοῦ, τῆς αὐταπαρνήσεως, τῆς θυσίας! Πᾶσα καταστροφὴ ἐγέννα τὸ σπέρμα τῆς νίκης! Τὸ παράδειγμα τοῦ Ῥήγα καὶ τοῦ Γρηγορίου κατέκτα τὸν κόσμον.

[illegible] ἢ πελάγιον κῦμα, τοῦ μάρτυρος Ῥήγα, τὴν ζωὴν ἀποπνίγῃ, [illegible] ἀνδρείων, πανταχοῦ τῆς Ἑλλάδος μα-

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

χητῶν ἐξεγείρει, ἡ μήπω πνιγεῖσα, ἀλλὰ ζῶσα εἰσέτι τοῦ Φεραίου φωνή.

«Καλλήτερα, μιᾶς ὥρας ἐλεύθερη ζωὴ»,
»Παρὰ σαράντα χρόνους σκλαβιὰ καὶ φυλακή!»

Καί, ἀπὸ ἄκρου ἕως ἄκρου τῆς Ἑλλάδος ἀντηχεῖ ἡ πανελλήνιος κραυγή.

Ὦ παῖδες Ἑλλήνων ἴτε,
Ἐλευθεροῦτε Πατρίδ', ἐλευθεροῦτε δὲ παῖδας γυναῖκας,
Θεῶν τε πατρῴων ἕδη, θήκας τε προγόνων.
Νῦν ὑπὲρ πάντων ἀγών.

Ἡ ἰδέα τῆς Πατρίδος συνταράσσουσα τὰ πνεύματα καὶ τὰς καρδίας τῶν λογάδων τοῦ Ἑλληνικοῦ Γένους συγκινοῦσα, συνταράσσει πᾶσαν τὴν Ἑλληνικὴν γῆν· τὸ ἔδαφος τῆς Ἑλλάδος σαλεύεται ὑπὸ τοὺς πόδας τῶν κατακτητῶν ὡς ἡφαίστειον, ἔκρηξιν ἀναγγέλλον.

Ἰδού, ἀνατέλλει ἡ ἱερὰ καὶ ἁγία ἡμέρα τῆς ΚΕ' Μαρτίου τοῦ 1821, καὶ πανταχοῦ τῆς Ἑλλάδος τὴν ἐλευθερίαν εὐαγγελίζουσα, χαιρετίζει ἄνδρας ἐλευθέρους!

Ὁ ἥλιος αὐτῆς ἐκείνης τῆς ἡμέρας τοῦ ἔτους καθ' ἥν, πρὸ αἰώνων δεκαοκτὼ εἶχεν εὐαγγελισθῆ τὸ ἀνθρώπινον γένος τὴν ἀπὸ τοῦ ἄρχοντος τοῦ κόσμου τούτου σωτηρίαν του, ἐπιλάμψας εἰς τὴν Ἑλλάδα, εὐηγγέλισεν εἰς τὸ Ἑλληνικὸν γένος τὴν ἀπὸ τῆς βαρβαρικῆς δυναστείας ἐλευθερίαν του.

Ἀλκίφρων καὶ ἀείμνηστος τοῦ Ἑλληνικοῦ Γένους Λευΐτης ὁ Γερμανος, τὴν σημαίαν τοῦ Σταυροῦ ἐν τῇ Μονῇ τῆς Ἁγίας Λαύρας ἀναπεταννύει, καί, σύμπασα ἡ Ἑλλὰς ἐκ θεμελίων ἀνατιναχθεῖσα ἀποτινάσσει τὸν ζυγὸν τῶν βαρβάρων!

Μυριάδες πολλαὶ Χριστιανῶν, ἀπὸ τεσσάρων αἰώνων ὑπὸ βαρὺν ζυγὸν πιεζόμενοι ἐχαιρέτισαν τὸν ἥλιον τῆς ἡμέρας ἐκείνης πλήρεις ἐνθουσιώδους χαρᾶς! Ἡ Ἐθνικὴ ἐξέγερσις, ὡς πῦρ φλογερόν, τὰς σκληρὰς τῆς δουλείας κατακαίει ἀκάνθας καὶ νικηφόροι δάφναι ἀναβλαστάνουσιν ἐπὶ τοῦ κλασικοῦ τῆς Ἑλλάδος ἐδάφους, δι' ὧν αὕτη, ἐνδόξους τάφους μεγάλων ἡρώων καλεῖται νὰ στέψῃ.

Ἡ Νίκη, ἐπὶ τοῦ θριαμβευτικοῦ αὐτῆς ἅρματος τὴν Ἐλευθερίαν φέρουσα, εὐαγγελίζει πανταχοῦ τῆς Ἑλλάδος τὴν Ἐθνικὴν ἡμῶν Παλιγγενεσίαν.

Ἀλλ' ὁ μέγας καὶ ἱερὸς ὑπὲρ Ἀνεξαρτησίας τῆς Πατρίδος ἀγών, ὀλίγων πρὸς πολλούς, ἀόπλων πρὸς ὡπλισμένους, ἀδυνάτων πρὸς ἰσχυρούς, ἀγὼν δεινὸς περὶ ζωῆς καὶ θανάτου ὁλοκλήρου τοῦ Γένους, ἐξακολουθεῖ, πῦρ δὲ καὶ σίδηρος ἐφ' ἑπτὰ ὁλόκληρα ἔτη νέμονται τὴν Πατρίδα, πτώμασι δ' ἀνδρῶν ἐλευθέρων καὶ βαρβάρων κατακτητῶν τὴν γῆν τῶν ἡρώων καλύπτουσι. ἀλλὰ βῆμα πρὸς βῆμα τὸ δυσπόνητον ἔθνος διεκδικεῖ ἐλευθερίαν, πατρίδα, θρησκείαν τιμὴν καὶ καθῆκον!

Εἰς τὴν ἡρωϊκὴν δὲ καὶ αἱματηρὰν ταύτην πάλην, τίθησι τέρμα ἡ ὑπὸ τοῦ συμμαχικοῦ στόλου ἐν Πύλῳ καταστροφὴ τοῦ στόλου τῶν βαρβάρων, καθ' ἥν, μεταξὺ καπνοῦ, φλογῶν καὶ κατακλυσμοῦ πυρός, φοβερὸς παρίσταται τοῦ ὀλέθρου ὁ δαίμων καὶ πλουσίαν βορὰν εἰς τὰ κύματα τῆς Πύλου ἑξακισχίλια πτώματα Μουσουλμάνων παρέχει.

« Ὑπτιοῦτο δὲ σκάφη νεῶν
» θάλασσα δ' οὐκ' ἔτι ἦν ἰδεῖν
» ναυαγίων πλήθουσα καὶ φόνου βροτῶν·
» ἀκταὶ δὲ χοιράδες τ' ἐπλήθυον,
» φυγῇ δ' ἀκόσμῳ πᾶσα ναῦς ἠρέσσετο,
» ὅσαι περ' ἦσαν βαρβάρου στρατεύματος
» τοὶ δ' ὥστε θύνους ἤ τιν' ἰχθύων βόλον
» ἀγαῖσι κωπῶν θραύσμασί τ' ἐρειπίων
» ἔπαιον, ἐρράχιζον, οἰμωγὴ δ' ὁμοῦ
» κωκύμασι κατεῖχε πελαγίαν ἅλα,
» ἕως κελαινῆς νυκτὸς ὄμμ' ἀφείλετο.»

(ΑΙΣΧΥΛΟΥ ΠΕΡΣΑΙ)

Ναυαγίων δὲ σκάφη καὶ πτώματα νεκρῶν ὑψούμενα, ἐκάλυπτον τὴν θάλασσαν καὶ τὰς ἀκτάς· πᾶσα δ' ἐκ τῆς βαρβάρου στρατιᾶς διασωθεῖσα ναῦς, ἄκοσμον φυγὴν ἐτρέπετο. οἰμωγὴ δ' ὁμοῦ καὶ κοπετοὶ καὶ βαρβάρων ἰαχαί, τὸ πελάγιον κῦμα ἐπλήρουν ἕως οὗ παρῆλθεν ἡ κελαινὴ νὺξ

« Ζεύς τοι κολαστὴς τῶν ὑπερκόπων ἄγαν»
«φρονημάτων ἔπεστιν, εὔθυνος βαρύς »

Βαρεῖα δ' οὕτω καὶ τιμωρὸς ἡ θεία δίκη ἐπῆλθε, κατὰ βαρβάρου καὶ ἀλαζόνος τυραννίας, ἥτις ἐπὶ τέσσαρας ὁλοκλήρους αἰῶνας κατεδυνάστευσε τὴν Πατρίδα τοῦ νεωτέρου πολιτισμοῦ.

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

Εἰς τὸν κρότον τῶν πυροβόλων τοῦ συμμαχικοῦ στόλου, ἡ

Σαλαμὶς χαιρετίζει τὴν Πύλον, ἐπὶ τῷ ὀλέθρῳ τῶν νέων Περσῶν, ἡ δὲ μεγάλη τοῦ Θεμιστοκλέους σκιά, σκιρτῶσα ἐκ τοῦ τάφου, ἀείμνηστον φιλέλληνα τὸν Κοδριγκτῶνα ἀνακηρύττει.

Ὁ βροτολοιγὸς κρότος τῶν πυροβόλων τοῦ συμμαχικοῦ στόλου ἐν τῷ λιμένι τῆς Πύλου, κατὰ τὴν ἀξιομνημόνευτον, ἡμέραν, τῆς 8 Ὀκτωβρίου 1827, ἀνήγγειλεν εἰς τὸν κόσμον τὴν πολιτικὴν ἀναγέννησιν τῆς Ἑλλάδος. Ἐκεῖ συνετρίβη ἡ ναυτικὴ δύναμις τοῦ ἐχθροῦ καὶ ἡ ἡμισέληνος ἀπημαυρώθη ὑπὸ τῆς ἡλιοφανοῦς λάμψεως τοῦ σταυροῦ, συμβόλου Ἐλευθερίας καὶ Νίκης!

Ἐὰν ἡ ἑρμηνεία τῶν πρὸς τὸν Κοδριγκτῶνα ὁδηγιῶν τοῦ φιλέλληνος Κάνιγκ «ἐν ἀνάγκῃ δύνασθε νὰ καύσητε ὀλίγην πυρίτιδα» ὑπῆρξε τὸ σύνθημα τῆς καταστροφῆς τοῦ Ὀθωμανικοῦ στόλου, δικαίως ἡ Ἑλλὰς ἴσην καὶ πρὸς τὰς τρεῖς εὐεργέτιδας δυνάμεις εὐγνωμοσύνην ὀφείλει.

Ἡ ἐν Πύλῳ ὑπὸ τῶν Χριστιανικῶν δυνάμεων καταστροφὴ τοῦ στόλου τῶν βαρβάρων, συνεπλήρωσε τοὺς κατὰ γῆν καὶ θάλασσαν ἡρωϊκοὺς ἀγῶνας τῶν γενναίων τοῦ Ἔθνους προμάχων καὶ ἀειμνήστων φιλελλήνων, οἷς σεμνὸν στέφανον δόξης καὶ τιμῆς ἀπονέμει σήμερον ἡ εὐγνωμονοῦσα Πατρίς!

Ἡ ἐπανάστασις τοῦ 1821, πρωτότοκος θυγάτηρ τῆς Γαλλικῆς Ἐπαναστάσεως, προϊοῦσα ἐκ τῶν κόλπων τῆς Ἐθνικῆς κυριαρχίας, ἀνέκτησε τὴν Πολιτικὴν ἐλευθερίαν τῆς Πατρίδος· καὶ τὸ δόγμα τοῦτο τῆς ἐθνικῆς κυριαρχίας, κατὰ τὸν ἱερὸν ὑπὲρ ἀνεξαρτησίας τῆς πατρίδος ἀγῶνα, κατέστη ἡ ψυχὴ καὶ ἡ καρδία, καὶ δύναταί τις εἰπεῖν, ἡ σὰρξ καὶ τὰ ὀστᾶ τῆς νεωτέρας Ἑλλάδος.-

Ἡ ἐπανάστασις τοῦ 1821 ὑπῆρξεν ἡ μεγάλη ἐξέγερσις τῆς Ἑλληνικῆς φυλῆς, ἐκπροσωποῦσα τὴν ὑψηλοτέραν ἰδέαν τῆς Πατρίδος!

Ὅ,τι δὲ χαρακτηρίζει τὴν ἔνδοξον γενεὰν τοῦ 1821, εἶνε ὅτι δὲν ἔζησεν ἢ διὰ μεγάλα ἔργα καὶ διέφυγε τὴν τύχην τῆς ἐφημέρου φήμης.

Τὸ κλέος καὶ ἡ ἀμοιβὴ τῶν μεγάλων ἀνδρῶν ἐστὶν ὅτι καταλείποντες μετὰ θάνατον, τὸ ἀγνότερον μέρος τῆς ὑπάρξεως αὐτῶν, ἀναφαίνονται χωροῦντες εὐθὺ εἰς τὸ βασίλειον τῆς ἀθανασίας!

Ἰδοὺ οἱ μεγάλοι ἄνδρες τῆς μεγαλουργοῦ ἐκείνης ἐποχῆς!

οἱ μύσται καὶ πατέρες τῆς νέας γενεᾶς, οἵτινες διὰ τοῦ ξίφους καὶ τοῦ αἵματος αὐτῶν ἔγραψαν τὴν ἱστορίαν τῆς νεωτέρας Ἑλλάδος!

Εἰς τὰς δέλτους τῆς ἡμετέρας ἱστορίας, τοσοῦτον μεστῆς μεγαλείου καὶ δοκιμασιῶν, τὰ ἄλλα ὀνόματα καθίστανται μοιραῖα λάφυρα ἐφημέρου φήμης· ἐκλείπουσι διὰ τοῦ χρόνου καὶ σχεδὸν ἀπόλλυνται εἰς τὸ ἀχανὲς τῆς λήθης! ἀλλ' ἐκεῖνοι, ὧν τὰ ὀνόματα συνδέονται τῇ μεγάλῃ δόξῃ καὶ ταῖς μεγάλαις περιπετείαις τῆς Πατρίδος, μεταβαίνουσιν ἀπὸ γενεᾶς εἰς γενεάν, καθίστανται σύνθημα καὶ σημαία ἐθνικοῦ μεγαλείου καὶ ἐκπροσωποῦσι τὴν Πατρίδα!

Καὶ τί ἄλλο εἶνε ἡ τιμή, ἣν ἀπονέμομεν σήμερον τοῖς γενναίοις τοῦ ἔθνους προμάχοις, ἢ ἀποθέωσις αὐτῆς τῆς Πατρίδος;

Πρὸ τῶν μεγάλων τούτων ἀναμνήσεων ϗ τῶν ἐνδόξων τούτων ἀνδρῶν, ἡ ἑορτὴ αὕτη οὐδὲν κοινὸν ἔχει πρὸς ἄλλας ἑορτάς· δὲν ἀνήκει εἰς ὀλίγους ἢ πολλούς· εἶνε πολύτιμον κτῆμα τῆς Πατρίδος!

Ἑορτάζοντες τὴν 25 Μαρτίου 1821, πανηγυρίζομεν τὴν ἀθάνατον ἐποχὴν τῆς ἐθνικῆς ἡμῶν παλιγγενεσίας.

Προσφιλὴς πανελλήνιος νεότης! ἀειθαλὴς τῆς Πατρίδος ἐλπίς!

Ἐὰν τὸ παρελθόν, πρέπῃ νὰ χρησιμεύῃ ὡς κανὼν καὶ ὑπογραμμὸς εἰς τὸ μέλλον, ἡ ἱερὰ ἀνάμνησις παρελθόντων ἀγώνων, εἶνε ὡσαύτως τὸ ἐχέγγυον μελλούσης πάλης ὑπὲρ τῶν δικαιωμάτων τοῦ Ἑλληνισμοῦ.

Κληρονόμοι ἐνδόξου καὶ εὐκλεοῦς παρελθόντος, πλήρεις θάρρους καὶ ἐλπίδος ἀτενίζοντες τὸ μέλλον, ἔχομεν καθῆκον ν' ἀποδείξωμεν ἔργῳ τὴν βαθεῖαν ἡμῶν ἀφοσίωσιν εἰς τὴν ἐλευθερίαν, τοὺς θεσμοὺς καὶ τὴν ἀγάπην ἡμῶν πρὸς τὴν πατρίδα.

Ἡ μεγάλη αὕτη ἑορτὴ εἶνε ὁ ἱερὸς σύνδεσμος μεταξὺ τῆς μεγαλουργοῦ γενεᾶς τοῦ 1821, ἥτις ἐπολέμησε καὶ ἐνίκησε, καὶ τῆς νέας γενεᾶς, ἥτις ὅταν κληθῇ εἰς τὸ πεδίον τοῦ καθήκοντος καὶ τῆς τιμῆς, θέλει πολεμήσει καὶ νικήσει.

Οἰωνὸς νέων νικῶν θέλει παρακολουθήσει τὴν ἐθνικὴν σημαίαν ὅταν τὸ καθῆκον καὶ ἡ τιμὴ ἀπαιτήσωσιν.

Ἡ ἱερὰ καὶ ἔνδοξος αὕτη ἡμέρα θέλει ζήσει αἰωνίως, ὑπομιμνήσκουσα εἰς τὰς μελλούσας γενέας, ἐφ' ὅσον ὑπάρχει Ἑλλὰς καὶ ἡ Πατρὶς, τί ὑπὲρ αὐτῶν ἔπραξαν τὸ καθῆκον καὶ ἡ τιμή!

Κύψωμεν εὐλαβῶς τὴν κεφαλὴν πρὸ τοῦ Μεγάλου Ἥρωος

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

τῶν Γενναίων τῆς Πατρίδος Προμάχων· καὶ ἐὰν ἐκ τοῦ τάφου αὐτῶν, ἠδύναντο νὰ ἐκπέμψωσι φωνήν, πρὸ τοσούτου χρόνου σβεσθεῖσαν, ἤθελον εἰπεῖ ἡμῖν.

«Δὲν ὑπάρχει μέγα, μόνιμον, αἰώνιον ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ, »ἢ τὸ καθῆκον. Ὑπεράνω τοῦ ἡρωϊσμοῦ, τοῦ θριάμβου, τῆς »νίκης, ὑπεράνω καὶ αὐτῆς τῆς δόξης κεῖται ἡ θυσία. Διαμεί- »νατε πιστοὶ εἰς τὰ παραδείγματα ἡμῶν· καὶ ἐξ ὅλων τῶν δι- »δαγμάτων τούτων, διατηρήσατε ἐκεῖνο ὅπερ διδάσκει ὑμῖν ὅτι, »μόνον διὰ τῆς ὁμονοίας κατορθοῦνται τὰ μεγάλα ἔργα καὶ οἱ »λαοὶ ἀναδείκνυνται ἄξιοι τῆς καταγωγῆς, τῆς ἱστορίας καὶ τῶν »ἐθνικῶν αὐτῶν παραδόσεων.

»Ἐὰν τὸ πνεῦμα τῆς διχονοίας, ἦνε ὁ μεγαλήτερος ἐχθρὸς »τῆς Ἐλευθερίας καὶ τῆς Πατρίδος, ἡ ἰδέα τῆς Πατρίδος, δὲν »ἀναγνωρίζει πολιτικὰς διαιρέσεις. Τὸ μεγαλεῖον αὐτῆς ϰ ἡ διεκ- »δίκησις τῶν δικαιωμάτων τοῦ Ἑλληνισμοῦ, ἰδοὺ ὁ κλῆρος τῆς »Νέας Γενεᾶς καὶ ἡ Πολιτικὴ Διαθήκη τῆς Γενεᾶς τοῦ 1821.»

Ἱεραὶ σκιαὶ τῶν Γενναίων τῆς Πατρίδος Προμάχων! Ἀθάνατοι ψυχαὶ τῶν μαρτύρων τοῦ 1821!

Δέχθητε εὐμενῶς τὰς εὐχὰς καὶ εὐλογίας, τὰς ὁποίας σύμπασα ἡ Ἑλλὰς ὡς θυμίαμα καὶ φόρον ἀϊδίου ἐθνικῆς εὐγνωμοσύνης, ἀπευθύνει σήμερον πρὸς τοὺς ἐνδόξους αὐτῆς ἐλευθερωτάς!

Αἱ ἱστορικαὶ αὗται ἀναμνήσεις τῶν Μεγάλων καὶ ἐνδόξων ἡμερῶν τῆς Πατρίδος, τὰς ὁποίας ὑπομιμνήσκει ἡ ἱερὰ καὶ ἁγία αὐτὴ ἑορτή, ἀναρριπίζουσαι τὰ ὑψηλότερα αἰσθήματα καὶ προκαλοῦσαι τοὺς εὐγενεστέρους παλμούς, εὐρύνουσιν ἤδη πάντων ἡμῶν τὰ στήθη ὅπως ἀναφωνήσῃ πᾶσα Ἑλληνικὴ καρδία,

«Αἰωνία ἡ μνήμη τῶν Γενναίων τῆς Πατρίδος Προμάχων καὶ ἀειμνήστων φιλελλήνων!

Αἰωνία ἡ μνήμη τῶν ἐν Λάλᾳ πεσόντων ἀνδρείων.!

Ζήτω ἡ ΚΕ' ΜΑΡΤΙΟΥ 1821!

Ζήτω ἡ ΠΑΤΡΙΣ!

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ